

Hizmet İhracatçılar Birliği (HİB) Sektör Stratejileri

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Sektörü Özet Rapor

Kuruluşa Özel Gizli Belge

Bu sunum Hizmet İhracatçılar Birliği (HİB) ve Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri alt sektör üyelerinin dahili kullanımı için hazırlanmıştır. Raporun veya rapor içerisinde yer alan herhangi bir analiz ya da sayfanın üçüncü taraflar ve / veya kamuoyu ile kısmi veya tam olarak paylaşılması ve ifşa edilmesi için HİB ve MK Novo'nun yazılı onayı gereklidir.

BAŞLICA GÖSTERGELER

İnşaat Harcamaları Yıllık
(2019)
580.8 Milyar TL

Üstlenilen Müteahhitlik Projeleri
19.7 Milyar ABD doları*

İhracat Büyümesi
(2016-2019)
%8.3

Proje Bedelleri/ Türkiye Toplam
İhracatı(2019)
%11.5

SEKTÖRDE ÖNE ÇIKAN KONULAR

- 1 İnşaat Sektörü küresel rekabetin çok yoğun olduğu bir sektör olup, kalıcı maliyet baskısı ve sıkı kamu bütçeleri tehditleri altındadır. Değişen müşteri beklentileri de sektörün önemli bir sorunu haline gelmektedir.
- 2 Global lojistik dinamiklerinin değişmesi sektörü büyük ölçüde etkilemektedir. Müteahhitlik sektöründe Kuşak ve Yol Projesi hem Avrupalı şirketler ve hem de Türk şirketleri için önemli bir tehdit oluşturmaktadır.
- 3 Modüler yapılar sektörün önemli bir trendi haline gelmiştir. Hem zaman hem de maddi açıdan tasarruf etme imkanı sunan modüler yapılar, her açıdan yüksek yatırım geri dönüşü sağlamaktadır.
- 4 Finansman kaynağına erişim sağlamak adına finansman açısından zengin Japonya gibi ülkelerle ya da teknoloji açısından zengin Amerika gibi ülkelerle yapılabilecek ortaklıklar her iki tarafa da büyük katkılar sağlayabilmektedir.
- 5 İnşaat sektörünün geride kaldığı Endüstri 4.0 ve dijitalleşme alanında sektöre özel Yapı Bilgi Modellemesi (BIM), kablosuz sensörler, robotlar, lazerler kısaca yapay zekanın kullanıldığı ileri teknolojinin yaşanacağı yeni çağ başlamıştır.
- 6 Global olarak, inşaat verimliliğindeki artış, imalat sektörü ve ekonominin gerisinde kalmaktadır. İnşaat sektörünün kişi başı üretkenliği son 20 yılda %1 artmıştır.
- 7 Türkiye işgücü verimliliği endeksinin iyileşmesinde Çin ile beraber ön sıralarda yer alırken mevcut rekabetçilik seviyesi gelişmiş ülkelerin çok gerisinde yer almaktadır.
- 8 İnovatif ve yenilikçi malzeme kullanımı ve sürdürülebilirlik global inşaat sektöründe değer kazanmaktadır.

GELİŞİM ALANLARI

Uluslararası İşbirlikleri, Projeler ve Anlaşmalar Yapılması

Finansman Kaynağına Erişim Sağlanması

Teknik Müşavirlik Hizmetleri'nin Desteklenmesi

Şirket Birleşmeleri ve İşbirlikleri Geliştirilmesi

Şirketlerin Odaklanma, Uzmanlaşma ve Yerelleşme Politikaları Geliştirilmesi

Devlet Teşviği ve Destek Mekanizması

Trendlerin Takibi ve Gerekli Yetkinliklere Yatırımlar Yapılması

Kurumsallaşma

Verimlilik, Etkinliğe ve Dijitalleşmeye Yönelim

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Sektörü

KONUMLANDIRMA

Türkiye: Pratik ve Hızlı Çözümler Üretebilen, Hizmet Kalitesi Yüksek, Sektörel Uzmanlığa Sahip Merkez

HEDEFLER

Müteahhitlik Uluslararası payımızı %6'ya çıkarmak

Müteahhitlik Sektörü Çalışan Başına Gelirimizi 15 A. Doları/Saat'e yükseltmek

Teknik Müşavirlik Uluslararası payımızı en az %1'e çıkarmak

Teknik Müşavirlik Çalışan Başına Gelirimizi 100 A.Doları/Saat'e yükseltmek.

ODAK ALANI

Hedef Ülkeler

- **Asya:** Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Hindistan, Endonezya, Malezya, Tayland, Filipinler, Pakistan, Katar, İsrail, Irak, Suudi Arabistan, BAE
- **Afrika:** Nijerya, Gana, Fas, Cezayir, Angola, Mısır, Etiyopya, Kenya, Tanzanya
- **Rusya ve Doğu Avrupa:** Rusya, Bosna-Hersek, Sırbistan, Bulgaristan, Romanya, Polonya

Hizmet Stratejimiz

- Alt sektörlerde yüksek ihtisaslaşma ile tüm global projelere odaklanmak
- Geniş alt sektör yelpazesi ile hedef ülkelerde yerelleşmek

Hedef Kurumlar

- Yatırım ve Kalkınma Fonları
- Hedef ülkelerdeki işbirliği yapılabilecek firmalar
- Kamu Kurumları
- Özel Sektör Kurumları
- Bakanlıklar

STRATEJİK AKSIYONLAR

Devletimizin makro politikaları kapsamında ülkeler arası stratejik projelerin belirlenmesi

Hedef ülkeler arasından öncelikli ülkelerin belirlenmesi ve bu ülkelerle ikili ilişkilerin kurulması

Eximbank, İbank gibi kurumların etkin olduğumuz coğrafyalarda mega/master ve altyapı projeler için bütçe tahsis ve risk değerlendirme mekanizmalarını gözden geçirmesi

Japonya, Amerika, Fransa, Almanya, İspanya gibi fon ve yetkinlik açısında güçlü ülkelerde şirket ortaklıkları yapılabilecek potansiyel şirketlerin araştırılması ve ortaklıkların değerlendirilmesi

Devlet – Özel sektör ortak belirlenen ülke hedefleri doğrultusunda bölgesel odaklanmanın sağlanması, hedef ülkelerde uzun dönemli ilişkiler geliştirilmesi

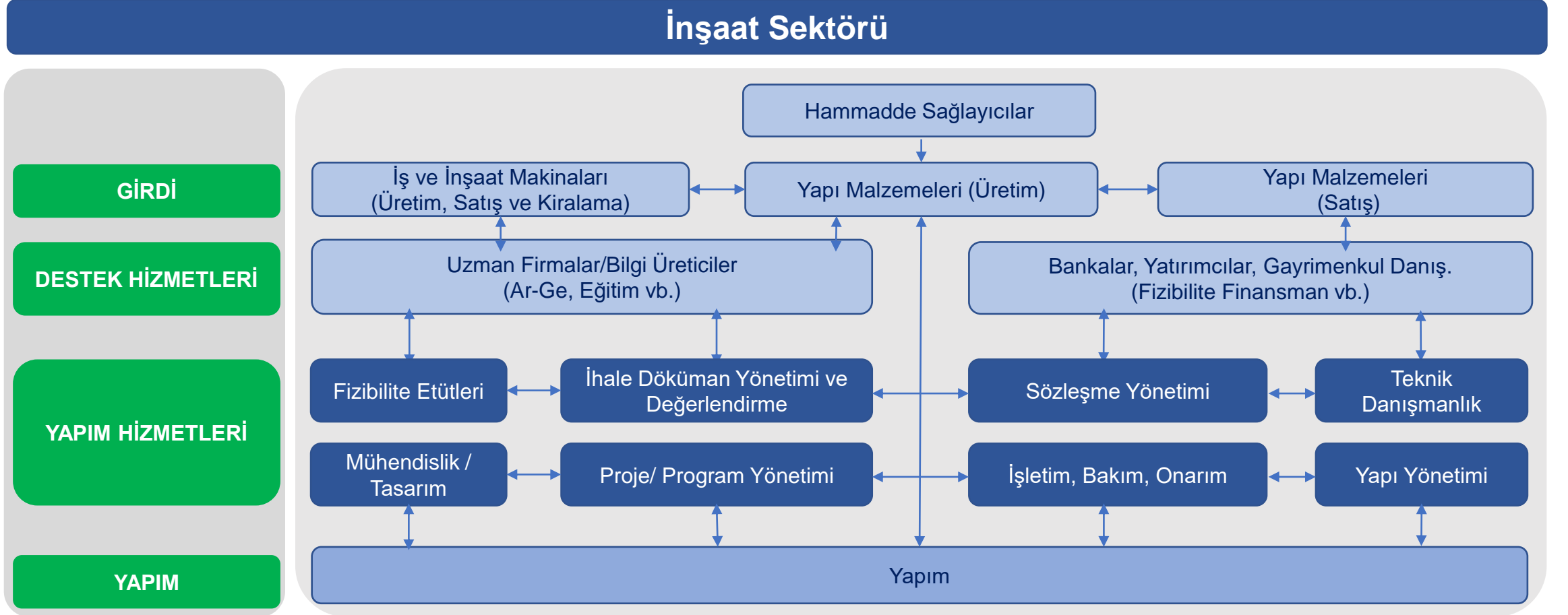
Devlet kurumları nezdinde ortak hedef pazarlar belirlemek ve ortak stratejiler belirlemek

Yenilikçi malzeme, katma değerli proje ve yenilikçi iş modellerine yönelik desteklerin artırılması

Küresel Pazar Analizi

Sektörün Tanımı ve Değer Zinciri

İnşaat sektörü yaklaşık 10 trilyon Amerikan Dolarlık iş hacmiyle dünya ekonomisinin yaklaşık %13'ünü oluşturmaktadır.

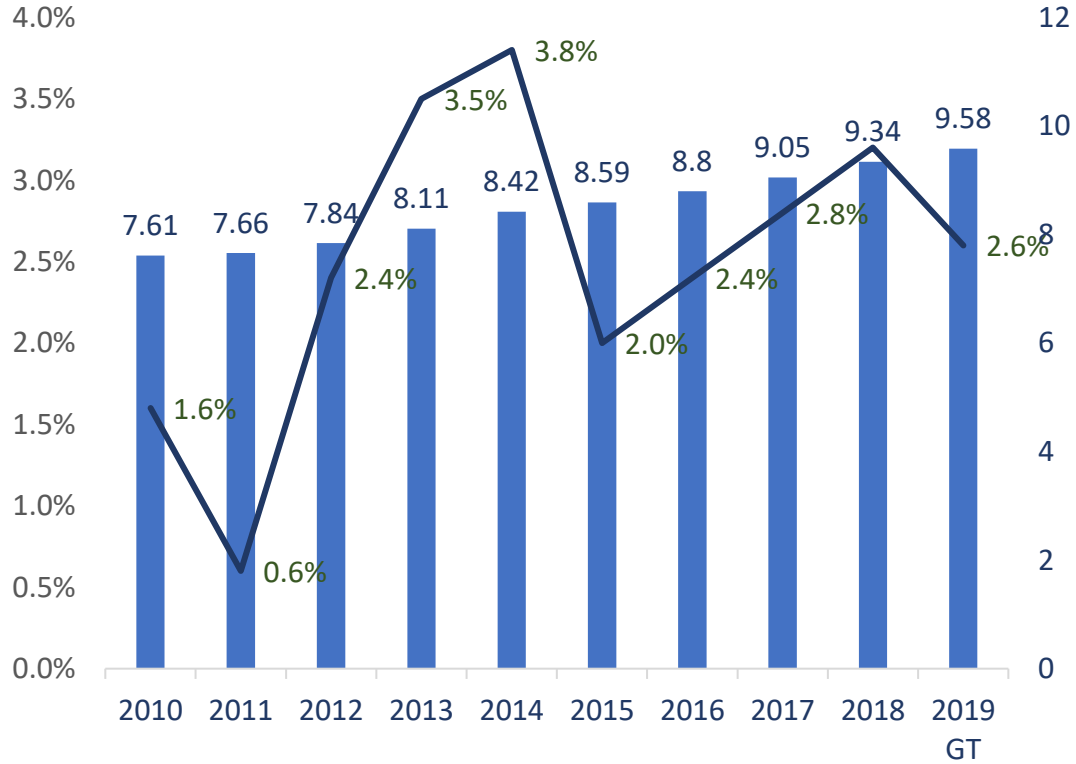

Küresel Pazar Analizi

Dünya İnşaat Harcamaları

Dünya İnşaat Harcamaları 2010'dan bu yana sürekli artış gösterip, 2019 yılında **9.58 Trilyon Amerikan Doları** seviyesine ulaşmıştır.

Dünya İnşaat Harcamaları ve Büyüme (%)
Trilyon Amerikan Doları

Önemli Noktalar

- İnşaat sektörü, kendisine bağlı 200'den fazla alt sektörün ürettiği mal ve hizmete talep yaratan konumda olup, bu yaygın etki, sektörün “ekonominin lokomotifi” olma vasfının en temel göstergesidir.
- Dünya inşaat harcamaları 2010-2019 döneminde **%2.6 YBBO*** ile **büyümüştür.**
- Büyüme oranları yıllar itibariyle değişmesine rağmen inşaat sektörü tüm Dünya'da her yıl düzenli olarak artış gösteren önemli sektörlerden birisidir.

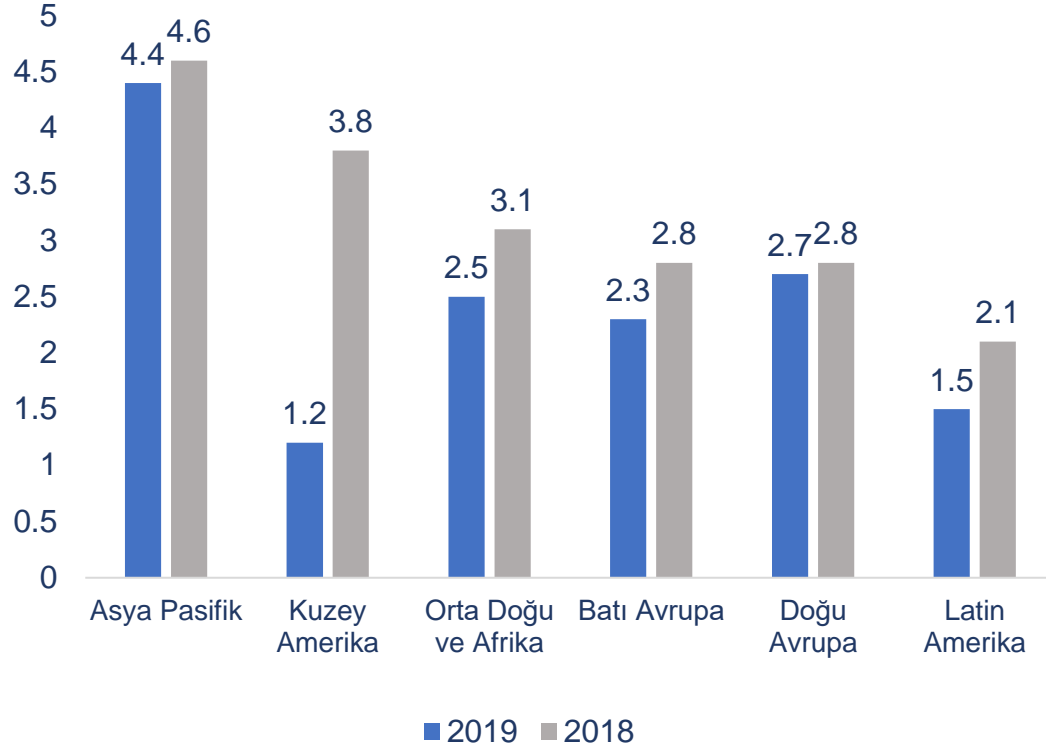
Kaynak:Global Data, TIMETRIC, Construction Intelligence Center 2020, Global Construction Outlook 2019-2023

Küresel Pazar Analizi

İnşaat Harcamaları Bölgesel Büyümler

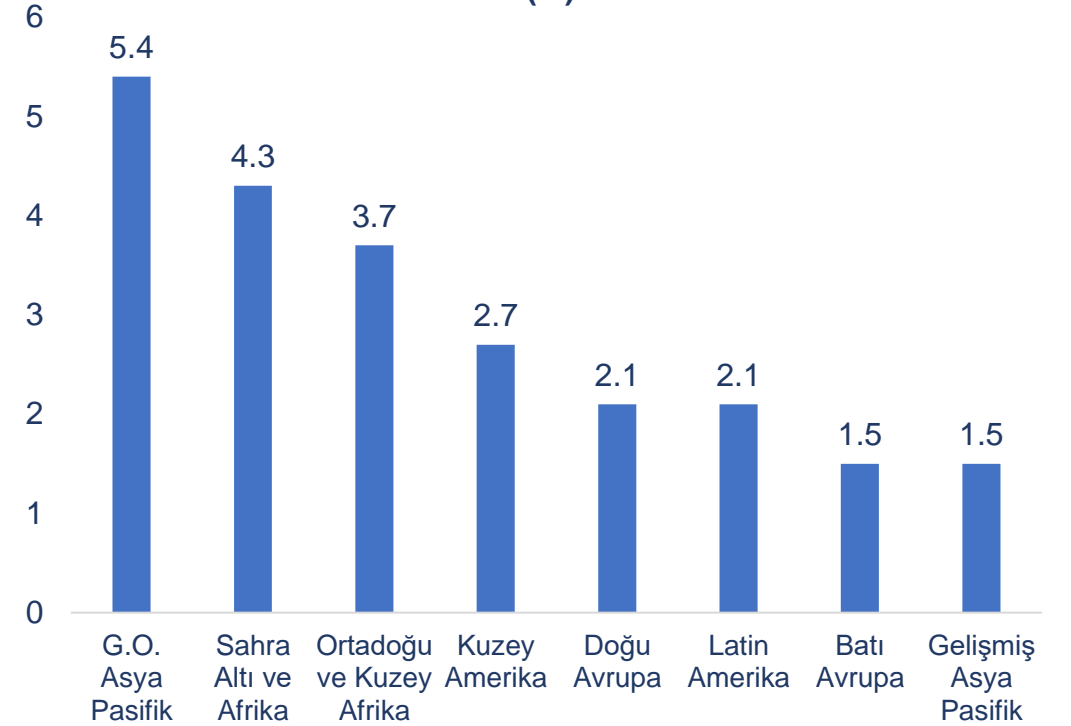
Dünya İnşaat Harcamalarında Asya Pasifik bölgesi 2019 yılında yüzde 4,4 büyüme ile inşaat harcamalarının en yüksek büyüme gerçekleştiği bölge olmayı sürdürmüştür. Ülke İstatistik Büroları'ndan alınan verilere göre; inşaat sektöründe en çok büyüme beklenen ülkeler Hindistan Çin ve Endonezya'dır.

İnşaat Harcamalarından Bölgesel Büyümler 2018-2019 (%)

Kaynak: Global Data, TIMETRIC, Construction Intelligence Center 2020, Global Construction Outlook 2019-2023

İnşaat Sektörü Bölgesel Büyüme Tahminleri 2014-2030 (%)

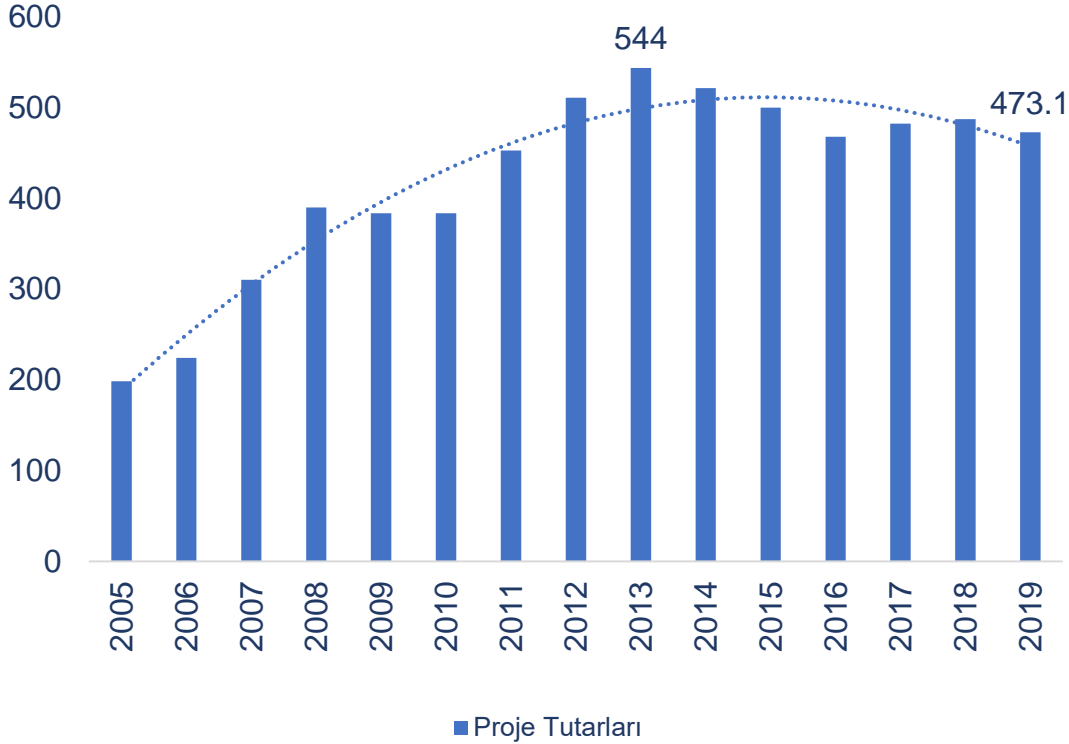
Kaynak: Oxford Economics

Küresel Pazar Analizi

Sınır Ötesi Müteahhitlik Hizmetleri

ENR 250 (Engineering News Record) tarafından açıklanan verilere göre; ilk 250 büyük **uluslararası** inşaat şirketinin 2019 yılında sınır ötesi üstlendiği **projelerin** gerçekleşen hakediş bedelleri **473,1 Milyar Amerikan Doları** olarak açıklanmıştır.

ENR 250 Büyük Firmanın Yıllar İtibarıyla Üstlendiği Projeleri (Milyar Amerikan Doları)

Önemli Noktalar

- ENR 250 verilerine göre; ilk 250 büyük uluslararası inşaat şirketinin üstlendiği sınır ötesi projeler 2017'de 482,4 milyar Amerikan Doları iken, 2018'de 487.3 milyar Amerikan Dolarına yükselmiş ve 2019 yılında ise 473,1 Milyar Amerikan Doları olarak açıklanmıştır.
- ENR 250 verilerine göre 2019 yılında uluslararası projelerin hakedişleri %3 oranında azalmıştır.
- Dünya inşaat harcamaları yaklaşık 9,5 Trilyon Amerikan Doları olup ilk 250 firmanın üstlendiği sınır ötesi projeler 473.1 Milyar Amerikan Dolarıdır. Bu tutar toplam global pazarın yaklaşık sadece %5'ini oluşturmaktadır.
- 2005-2019 döneminde 250 büyük firmanın üstlendiği proje gelirleri ortalama olarak %6.4 YBBO ile artmıştır.

Kaynak: ENR 2020 Top 250 International Contractors

Küresel Pazar Analizi

Pazarın Zorlukları, Gelişimi ve Trendler

Değişen Pazar Özellikleri

Gelişen Endüstri Dinamikleri

Trendler

Müşterinin İsteği

- Kalıcı **maliyet baskısı** ve sıkı kamu bütçeleri
- Değişen **müşteri beklentileri**
- **Modüler yapılara** duyulan ihtiyaç
- Artan **sürdürülebilirlik** gereksinimleri ve güvenlik talepleri

- **Küresel Rekabet**
- **Finansmana Erişim**
- **Yenilikçi Malzeme ve Yapım Teknikleri**
- «EPC» entegre yaklaşıma yönelim
- **Konsolidasyon**
- **Endüstriyel düzeyde tedarik zincirleri ile entegrasyon**
- **Uzmanlık**
- **İnsan kaynaklarına yatırım**
- **Globalleşme**
- **Müşteri Odaklılık ve Markalaşma**
- **Teknoloji ve otomasyona yatırım**

1

Yeni Üretim Teknikleri

2

Inovatif ve Yenilikçi Malzeme

3

İş Ortaklıkları ve Konsolidasyon

4

Akıllı Şehirler

5

Sürdürülebilir Altyapı

6

Dijitalleşme, Endüstri 4.0 ve Verimlilik

İnşaat Sektörünün Özellikleri ve Girdileri

- **Kalifiye işgücünün** eksikliği
- **Global Lojistik** dinamiklerinin değişmesi

Pazarın Kuralları ve Regülasyonları

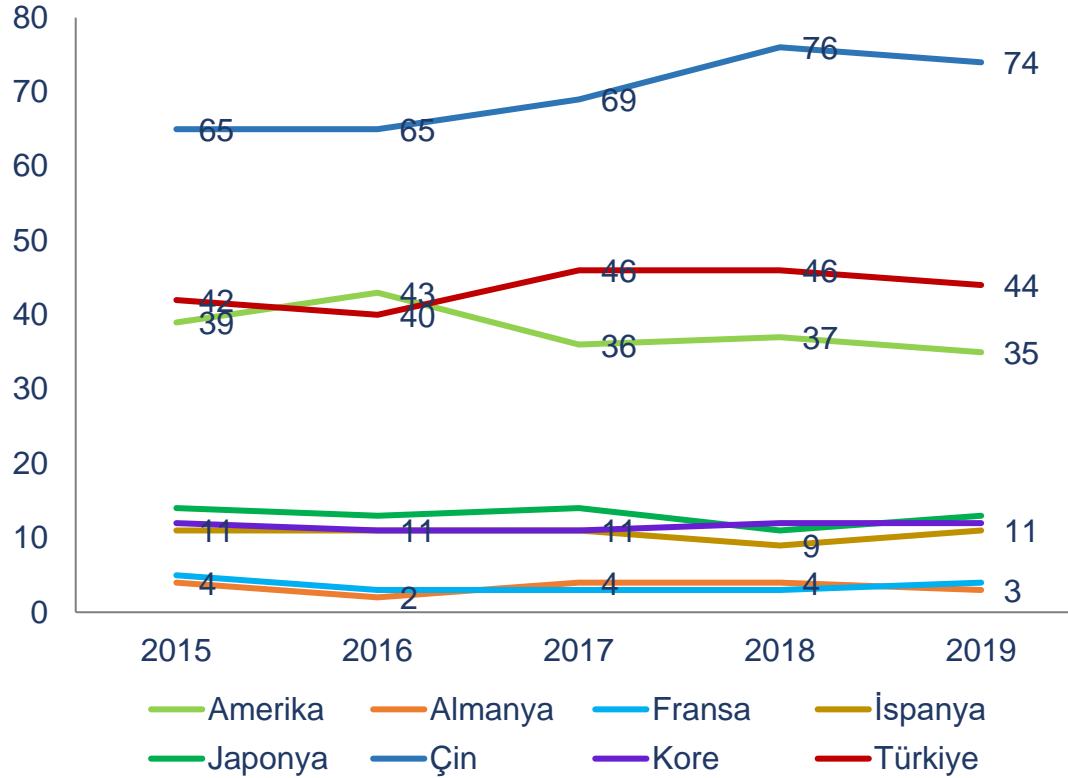
- Değişen **düzenlemeler** ve **teşvikler** ile **standardizasyon** sağlamak
- **Güvenlik** ve **sağlık** konusunda daha katı düzenlemeler
- **Sürdürülebilirlik**

Rekabet Analizi ve İyi Uygulamalar

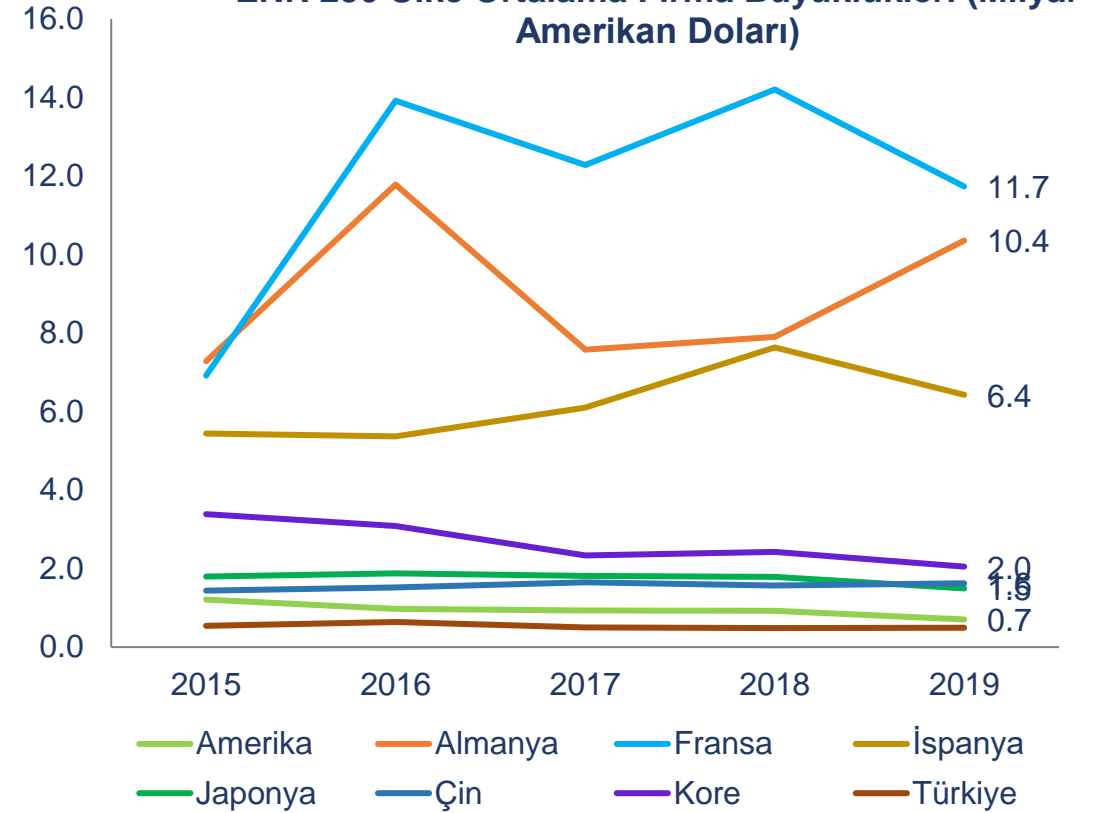
Ülke Değerlendirmeleri

ENR 2015-2020 verilerine göre, Çin hem artan pazar payı hem de artan firma sayısı ile öne çıkmaktadır. Fransa ve İspanya ise çok az firma ile uluslararası projelerden Çin'den sonra en fazla payı elde eden ülkeler olarak dikkat çekmektedirler.

ENR 250 Ülke Firma Sayıları

ENR 250 Ülke Ortalama Firma Büyüklükleri (Milyar Amerikan Doları)

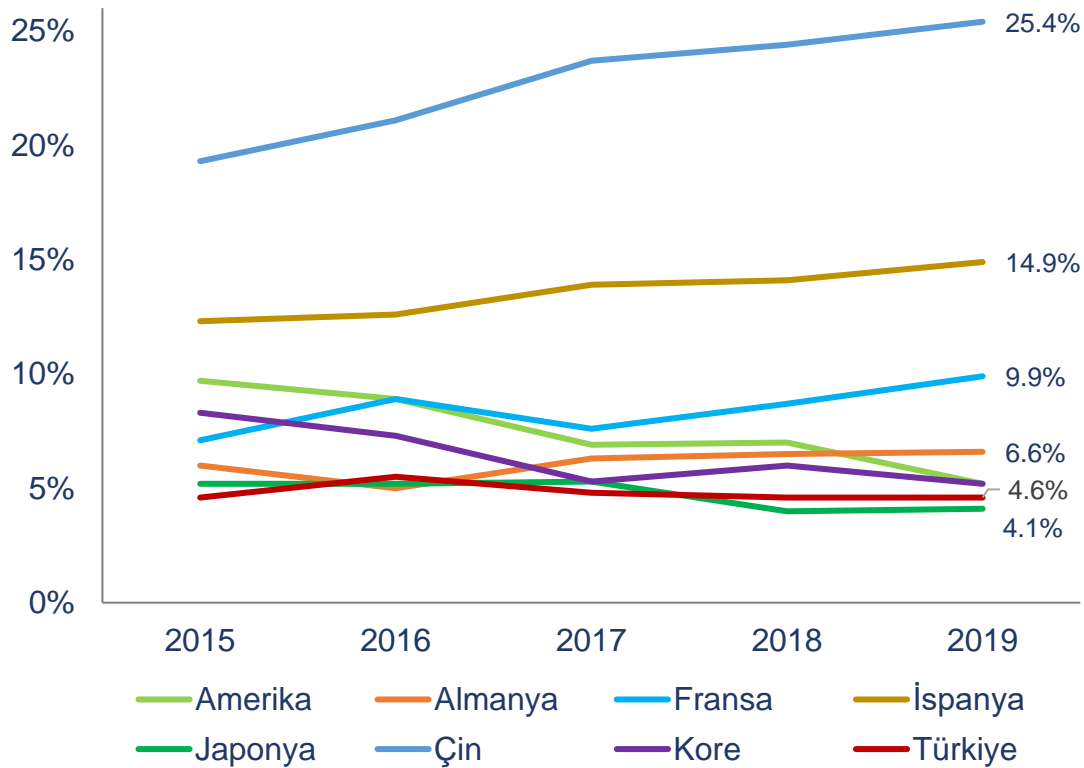
Kaynak: ENR 2020 Top 250 International Contractors

Rekabet Analizi ve İyi Uygulamalar

Ülke Değerlendirmeleri

Yüksek Pazar payına sahip ve pazar payı gelişen ülkeler incelediğinde **çok büyük ölçekli firmalar** dikkat çekmektedir. Bu durum firma ortaklıkları ve birleşmelerinin önemini de ortaya çıkarmaktadır.

ENR 250 Ülke % Pazar Payı Karşılaştırma

Önemli Noktalar

- **Çin'in** ort. firma büyüklüğü çok yüksek olmamasına rağmen Çinli **firma sayısının** çok fazla olması ve içlerinde çok büyük firmaların da yer alması Çin'i uluslararası pazarda ilk konuma taşımıştır.
- **Fransa ve İspanya**, çok **büyük firmaları** ile, sırasıyla 4 ve 11 firma ile %9,9 ve %14,9 Pazar payı elde etmişlerdir.
- **Kore'li firmalarına** ortalama olarak **küçülmesi**, Kore'nin de Pazar payının yıllar içerisinde azalmasına sebep olmuştur.
- **Japonya**, düşük firma sayısı ve göreceli düşük ortalama firma büyüklüğü ile %4-5 seviyesindeki **Pazar payını korumaktadır**.
- **Amerika** düşen firma sayısı ve düşen firma büyüklüğü ile **Pazar payı yitirmektedir**.
- **Almanya**, Fransa ve İspanya modeli ile **büyük firmalara yaratarak** uluslararası Pazar payını artırmaktadır.
- **Türkiye'nin** firma sayısı yıllar içerisinde artmasına rağmen **çok düşük ort. Firma büyüklüğü** Pazar payını artıramamasına sebep olmuştur.

Kaynak: ENR 2020 Top 250 International Contractors

Türkiye İnşaat Sektörü

Türkiye İnşaat Pazarı

Türkiye’de İnşaat Sektörü ekonomik büyümeye destek veren en önemli sektörlerden biridir. İnşaat sektörü kendisine girdi sağlayan birçok alt sektörün gelişimini sağlamakta ve ülkenin istihdam yaratma kapasitesini önemli ölçüde etkilemektedir.

İnşaat Harcamaları Yıllık Milyar TL

Önemli Noktalar

- Türkiye İMSAD Şubat 2020 Sektör Raporu’na göre; inşaat sektörünün yüzde 8.6 daraldığı 2019 yılında toplam inşaat harcamaları **~581 milyar TL** olarak gerçekleşmiştir.
- 2010-2019 döneminde Türkiye inşaat harcamaları TL bazında yaklaşık olarak %17 YBBO oranı ile artmıştır.

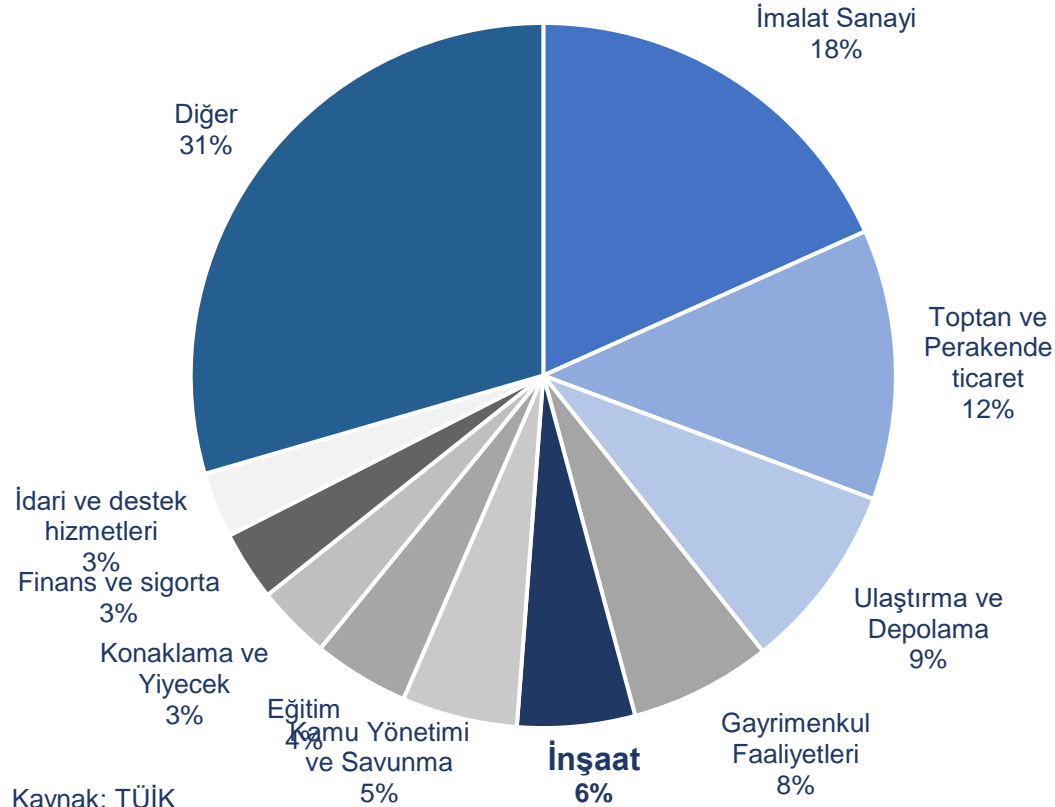
Kaynak: TÜİK

Türkiye İnşaat Sektörü

Türkiye İnşaat Pazarı

Türkiye’de İnşaat Sektörü ekonomik büyümeye destek veren en önemli sektörlerden biri olup, kendisine girdi sağlayan birçok alt sektörün gelişimini sağlamakta ve ülkenin istihdam yaratma kapasitesini önemli ölçüde etkilemektedir.

Üretim Yöntemine Göre GSYH hesabında sektörlerin payları, 2019

Kaynak: TÜİK

Önemli Noktalar

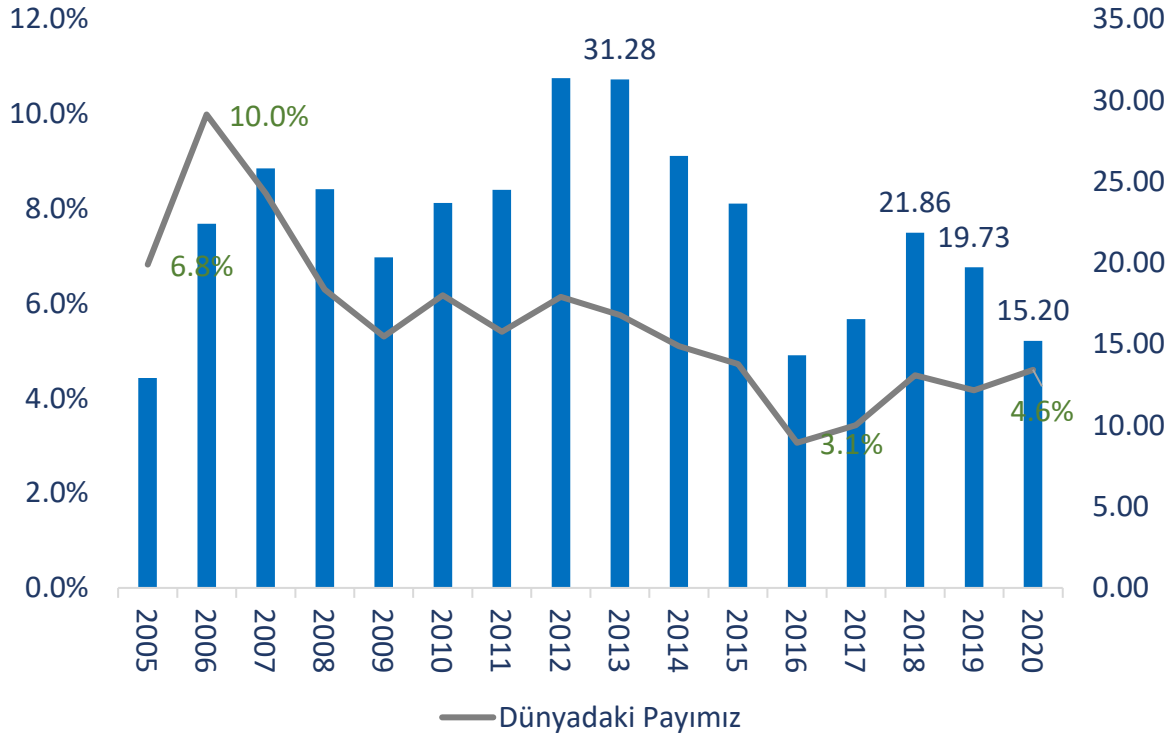
- GSYH'nın yaklaşık %6-7'sini oluşturan ve **2 milyon kişiye iş** yaratan inşaat sektörü Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında çok önemli bir rol oynamaktadır.
- Diğer sektörler üzerinde doğrudan ve dolaylı etkileri dikkate alındığında, inşaat sektörünün Türk ekonomisindeki payı %30'lara ulaşmaktadır.

Türkiye Müteahhitlik Sektörü

Türkiye'nin Sınır Ötesi Üstlendiği Proje Bedelleri

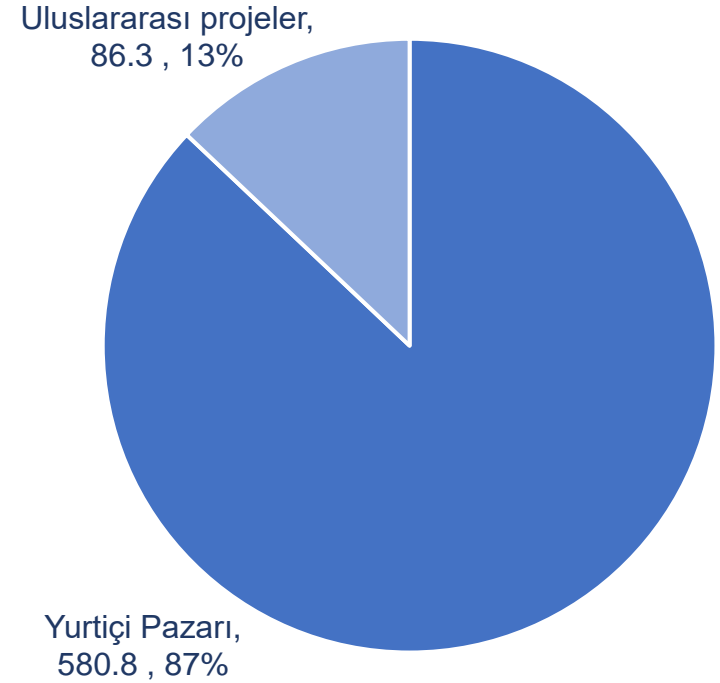
Ülkemiz; 1972'den 2021 Şubat ayı sonuna kadar 128 ülkede 421,4 milyar Amerikan Doları değerinde 10.598 adet proje üstlenmiştir. 2020 yılında; pandemi dolayısıyla üstlenilen proje bedeli 15,2 M Amerikan Doları ile 2019 yılına oranla %23 oranında azalmıştır. Dünya'daki payımız ise son yıllardaki artış trendini koruyarak ~%4,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sınır Ötesi Üstlenilen Proje Bedelleri (Milyar Amerikan Doları)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Türk Firmaların Toplam İnşaat Pazarı (Milyar TL)

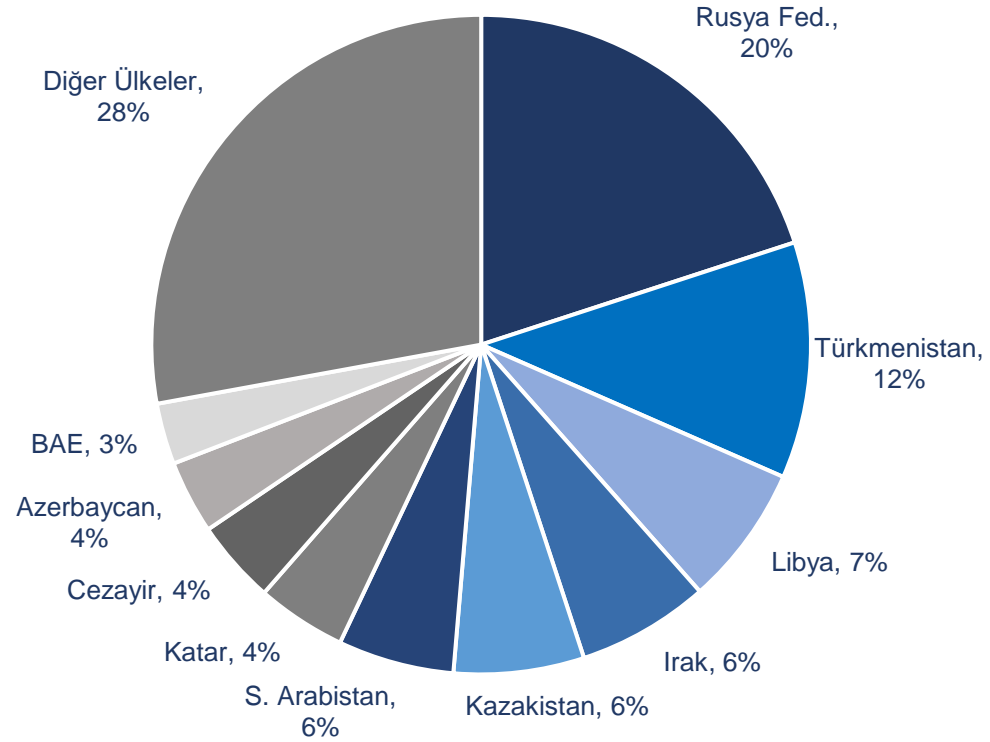

Türkiye Müteahhitlik Sektörü

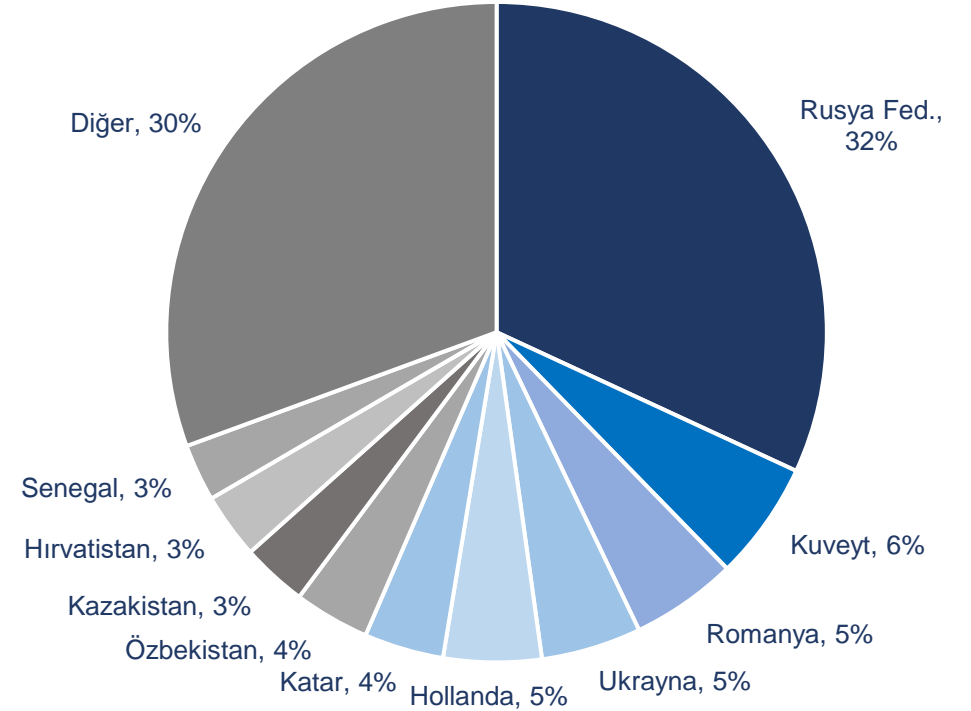
Sınır Ötesi Üstlenilen Müteahhitlik Hizmetleri Dağılımı

Tüm Bölgelerde hem 1972-2021 yılları arasında hem de 2020 yılında en fazla proje yapılan ülke **Rusya** olmuştur. Türkmenistan, Libya ve Irak son dönemdeki politik ve bölgesel risklerden dolayı hedef Pazar niteliklerini yitirmişlerdir.

Ülkelere Göre Dağılım (1972-2021)

Ülkelere Göre Dağılım (2020)

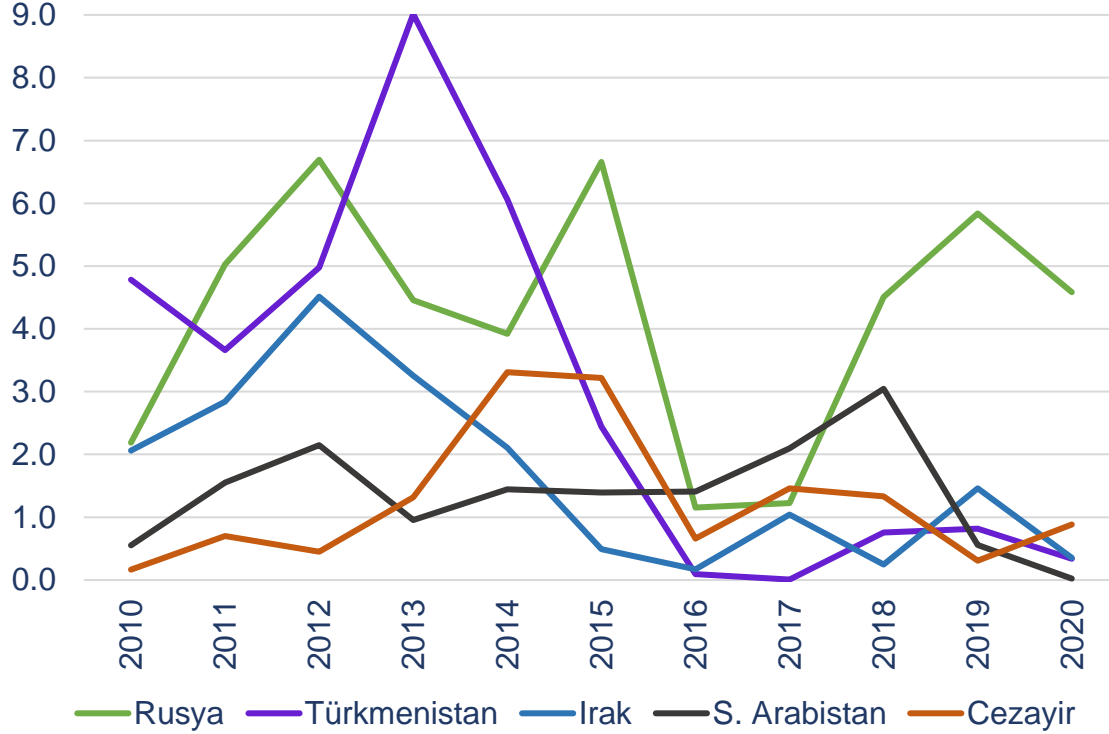
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Müteahhitlik Sektörü Ülke Bazında Proje Bedelleri

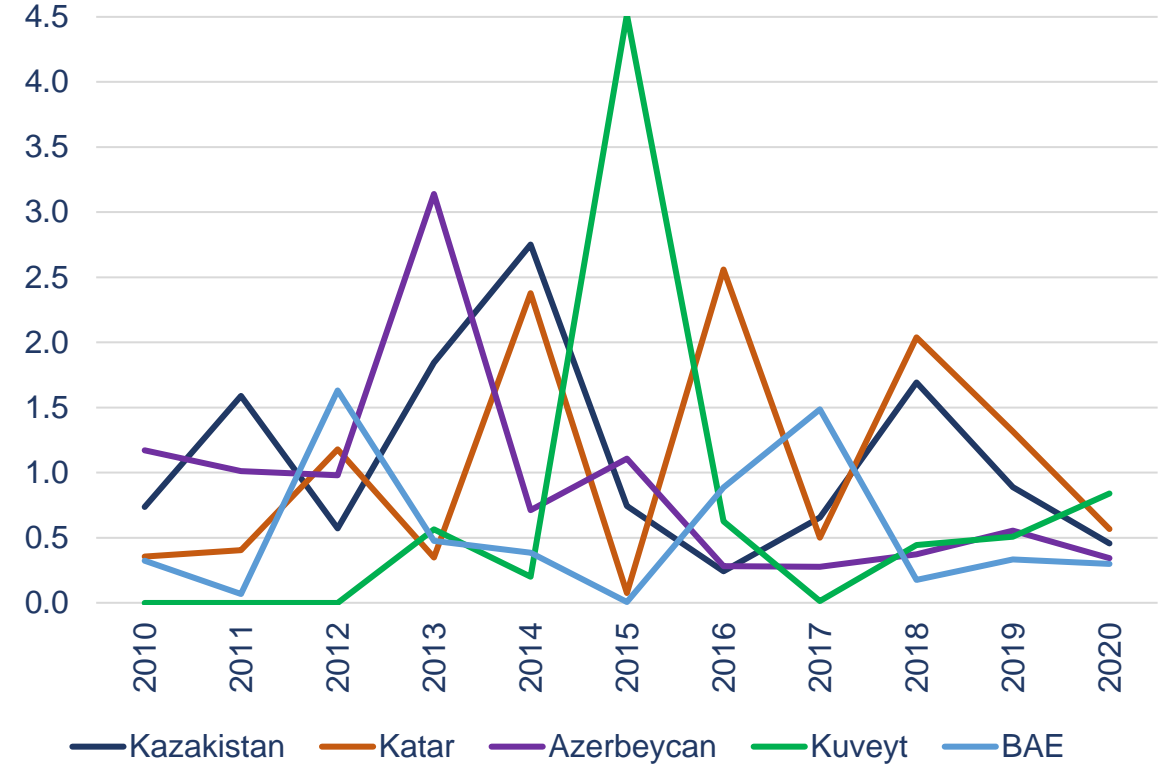
Büyüyen Pazar Küçülen Pazar Analizi

Dünyanın politik ve siyasi etkilerinin sonuçları olarak; proje yaptığımız ülkeler büyük oranda **değişmektedir**. **Rusya** pazarı, dönemsel düşüşler yaşasa da lider pazarımız olarak ön plana çıkmaktadır. **Türk Cumhuriyetleri'ndeki** azalan iş hacmimizin nedenleri anlaşılabilir **sürdürülebilir politikalar** hedeflememiz gerekmektedir.

2010-2020 Yılları Arasında Ülke Bazında Üstlenilen Proje Bedelleri (Milyar Amerikan Doları)

2010-2020 Yılları Arasında Ülke Bazında Üstlenilen Proje Bedelleri (Milyar Amerikan Doları)

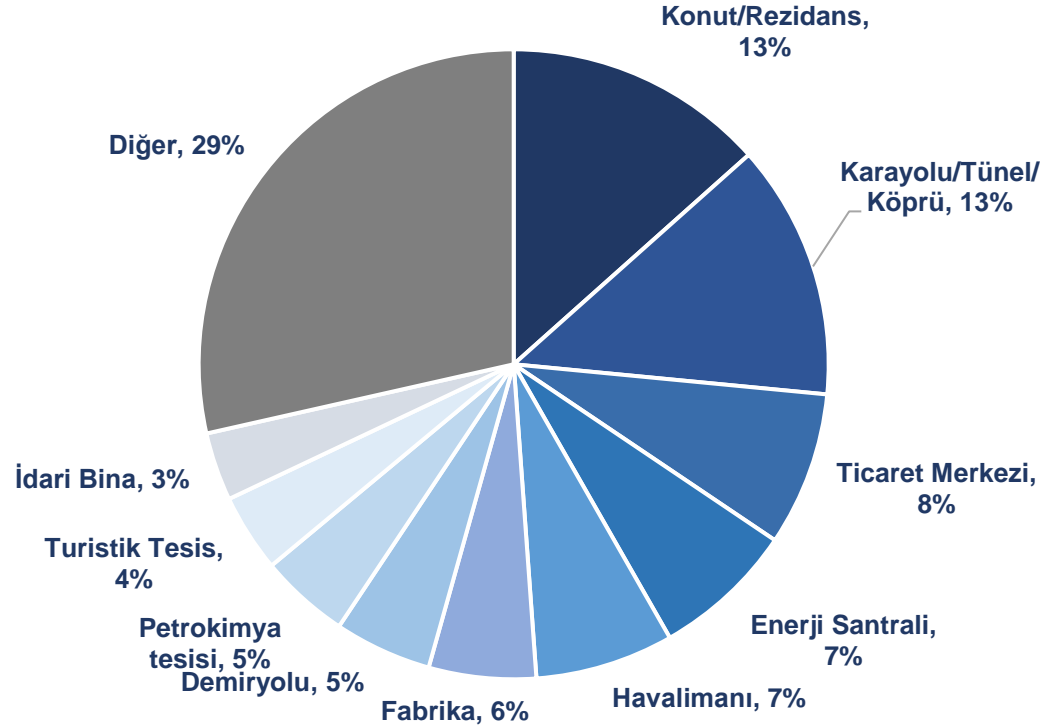
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Türkiye Müteahhitlik Sektörü

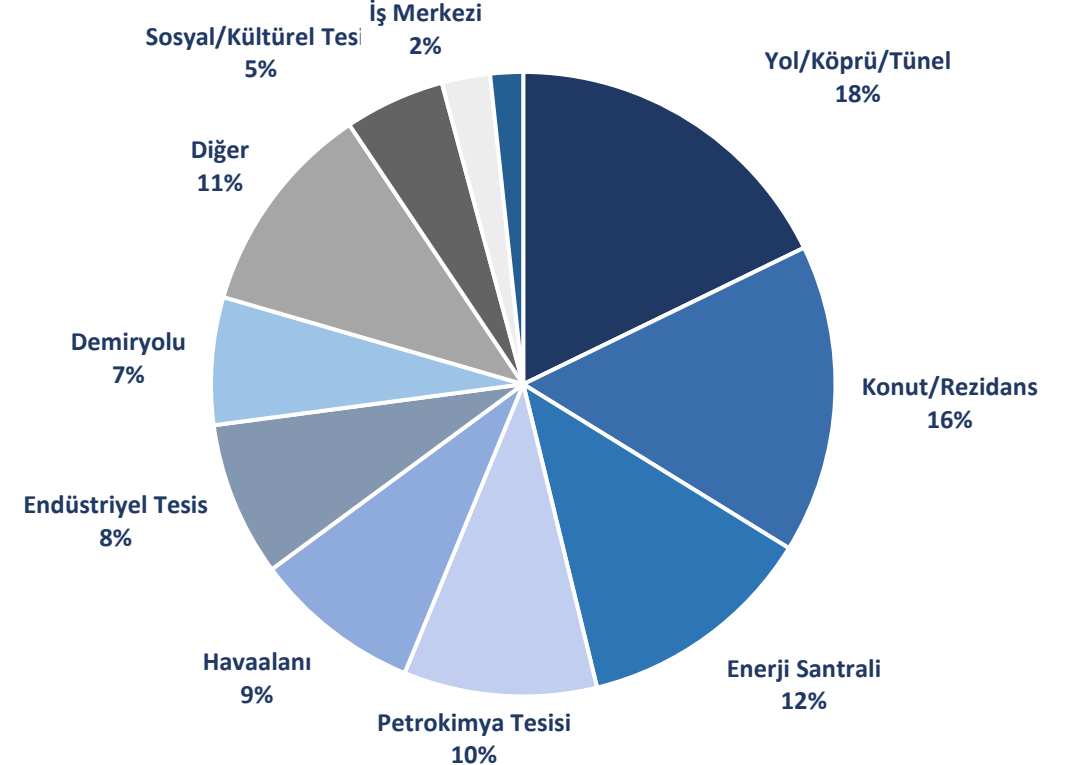
Sınır Ötesi Üstlenilen Müteahhitlik Hizmetleri Dağılımı

1972-2021 yılları arasında en fazla müteahhitlik işi üstlenilmiş faaliyet alanı ise konut projeleri iken 2020 yılında bu alan **Ulaşım** olmuştur. Yurtdışında üstlenilen önemli yol, köprü, tren yolu, tünel projeleri bu dönüşümü sağlayarak Türkiye'nin bu konuda uzmanlaşmasına önemli katkı sağlamıştır. **Konut** alanından sonra yer alan **Enerji Santrali ve Petrokimya** tesisleri de bu pastada önemli yer teşkil etmiştir.

Faaliyet Alanına Göre Dağılım (1972-2021)

Faaliyet Alanına Göre Dağılım (2020)

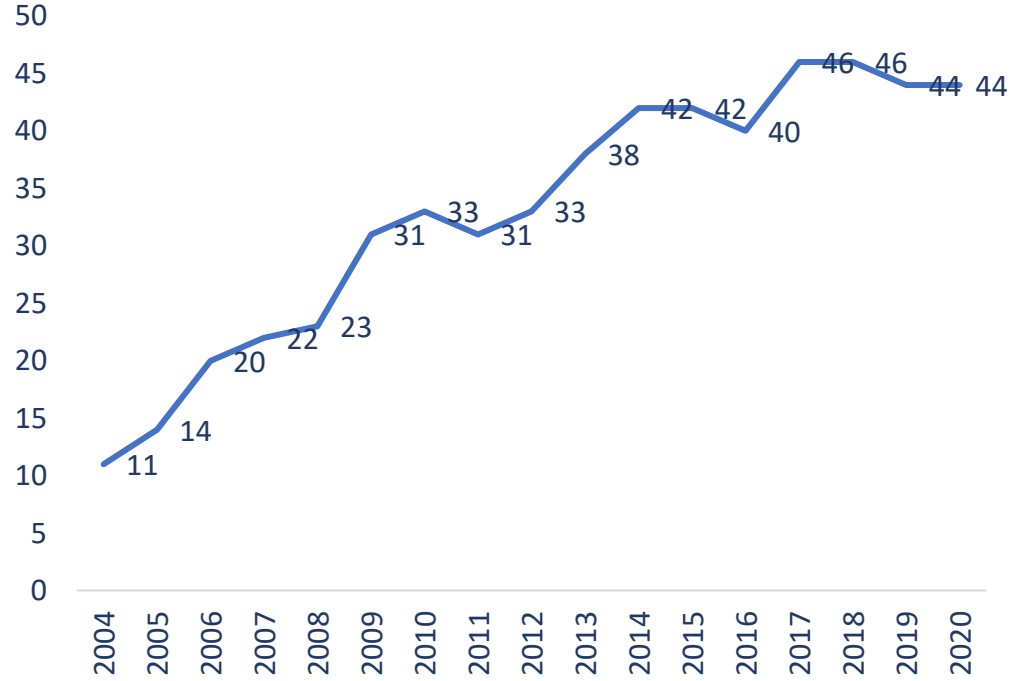
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Türkiye Müteahhitlik Sektörü

Türkiye Sınır Ötesi Müteahhitlik Hizmetleri

2004 yılında ENR 250 listesinde bulunan Türk Firma sayısı 11 iken, 2020 senesinde 44 Türk Firması ENR Listesine katılmıştır. ENR 250 2020 listesinde Türkiye'nin müteahhitlik firma sayısı itibarıyla 2., gelirler itibarıyla 7. sırada yer almaktadır. 2014-2018 döneminde ENR Listesine giren Türk firma sayısı %9 YBBO ile artmıştır.

ENR En Büyük 250 Listesindeki Türk Müteahhitlik Firma Sayısı

Kaynak: ENR 2020 Top 250 International Contractors

No	Firma	2020 Sıralama	2019 Sıralama	2019 Ciro (M Amerikan Doları)
1	RÖNESANS	23	33	5,700
2	LİMAK	61	67	2,944
3	TEKFEN	65	69	1,858
4	YAPI MERKEZİ	78	77	1,390
5	ANT YAPI	80	87	1,088
6	TAV	84	71	1,054
7	ENKA	86	92	1,147
8	MAPA	91	126	1,054
9	KOLIN	94	151	1,702
10	NUROL	109	128	1,145
TOPLAM CİRO				19,085

SWOT Analizi

Türkiye Müteahhitlik Sektörü

Güçlü Yönler

- Müşteriye ihtiyaçlarına yönelik Pratik ve Hızlı Çözüm Üretebilme
- Proje uygulama sürelerinin rekabetçiliği
- Firmalarımızın sektörel Uzmanlaşmaya başlaması
- İşbirlikçi yaklaşım ve Hizmet Kalitesi
- Zengin Uluslararası Tecrübe ve nitelikli insan gücü

Zayıf Yönler

- Mavi Yaka işgücünün göreceli pahalı olması ve düzenlemeler kaynaklı şirketlerimizin maruz kaldığı ekstra hukuk maliyetleri
- Hedef ülkelerde kalıcılığı sağlayacak sürdürülebilir projeler geliştirme ihtiyacı
- Düşük mevduat, finansman ihtiyacı ve kısıtları
- Inovasyona yönelik Ar-ge ve mühendislik teşvik sistemlerinin etkin kullanılmaması

Fırsatlar

- Sağlık altyapısındaki ihtiyaç artışı
- Covid-19 nedeniyle ertelenmiş ihtiyaçlar
- Dünya Kalkınma Fon'ları ile işbirlikleri, ortaklıklar
- Gelişmekte olan pazarlara bölgesel yakınlık
- Çevre ülkelerdeki artan altyapı yatırım ihtiyacı ve bu ülkelerdeki iş ortamlarına aşinalık
- Hedef ülkelerde güçlü firmalarla iş ortaklıkları

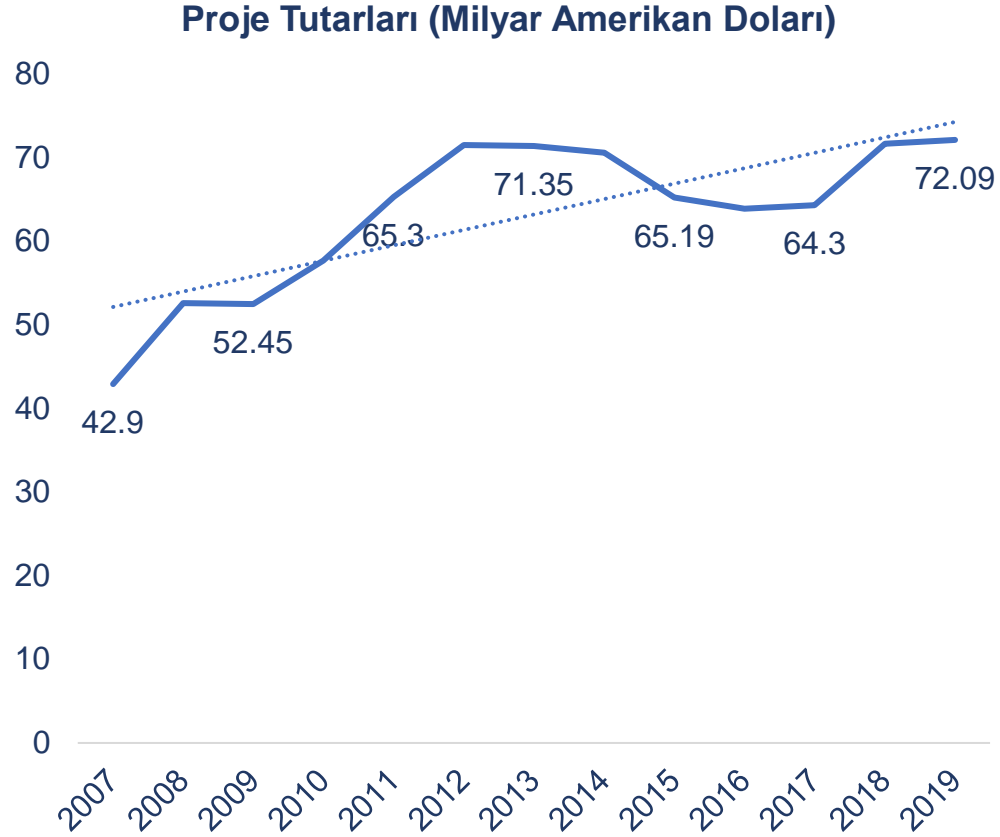
Tehditler

- Global trendleri zamanında yakalayamama
- İnovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına yeterli kaynak ayırmamak
- Verimlilik yarışında ön sıralarda yer alamamak
- Ortadoğu ve Rusya coğrafyasındaki politik risk ve değişkenlikler
- İç pazar proje sayılarındaki azalma

Teknik Müşavirlik Sektörü

Sınır Ötesi Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Teknik Müşavirlik sektörünün ENR 2020 Top 225 International Design Firms'e göre toplam proje tutarı 2019 yılında yaklaşık olarak ~72 Milyar Amerikan Doları olarak gerçekleşmiştir.

Önemli Noktalar

- Teknik Müşavirlik pazarı her ne kadar Müteahhitlik pazarı ile karşılaştırıldığında hacim olarak düşük görünse de, müşavirlik işlerinin sonuçları müteahhitlik sektörünü direkt etkilediği için önemi çok büyüktür.
- Proje tutarları; 2007-2019 döneminde %4.4 YBBO ile artmıştır.
- Sektör yıllar içerisinde tutarlı olarak bir büyüme sağlamaktadır.

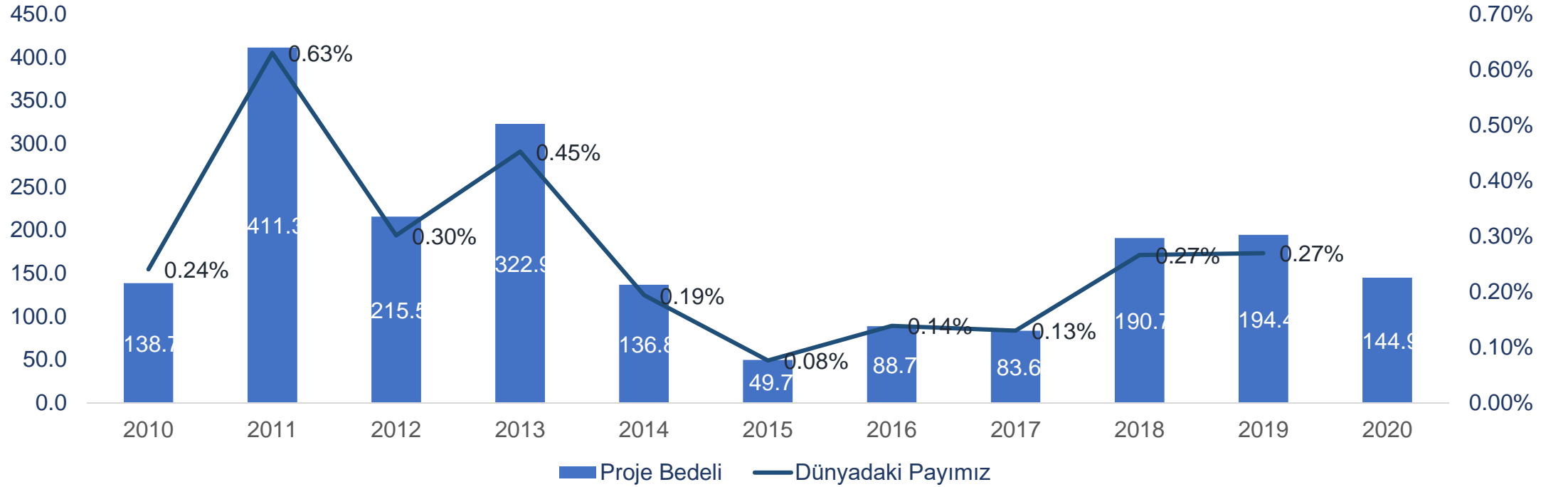
Kaynak: ENR 2020, Top 225 International Design Firms

Teknik Müşavirlik Sektörü

Türkiye'nin Sınır Ötesi Üstlendiği Proje Bedelleri

Tüm bölgelerde üstlenilen Teknik Müşavirlik Proje Bedellerine bakıldığında 2020'de 144.9 M Amerikan Doları civarındadır. Pandemi etkisinin hissedildiği sektörde bir önceki yıla oranla, %25.46 daralma yaşanmıştır. Türkiye Teknik Müşavirlik Proje Bedelleri, ENR 2020 The Top 225 International Design Firms'in %0.027'sine tekabül etmektedir.

Tüm Bölgelerde Üstlenilen Teknik Müşavirlik Proje Bedelleri, M Amerikan Doları

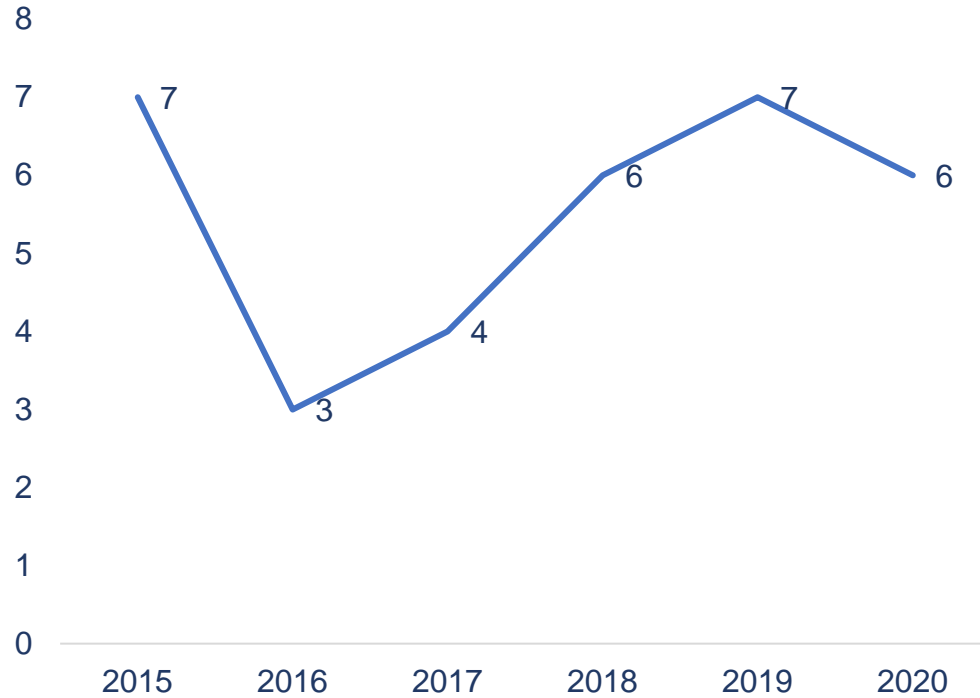
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Teknik Müşavirlik Sektörü

Türkiye Sınır Ötesi Teknik Müşavirlik Hizmetleri

ENR 225 Listesine katılan sadece 6 Türk Firması bulunmaktadır. 2019 yılında Listeye dahil olan TACA İnşaat 2020 listesine dahil olamamıştır.

ENR En Büyük 225 Listesindeki Teknik Müşavirlik Firma Sayısı

No	Firma	2020 Sıralama	2019 Sıralama	2019 Ciro (M Amerikan Doları)
1	NKY	89	91	82
2	EURO CONSULT	169	183	18
3	SU YAPI	170	139	17
4	TEMELSU	187	217	13
5	TEKFEN	192	219	12
6	YUKSEL	199	203	11
TOPLAM CİRO				152

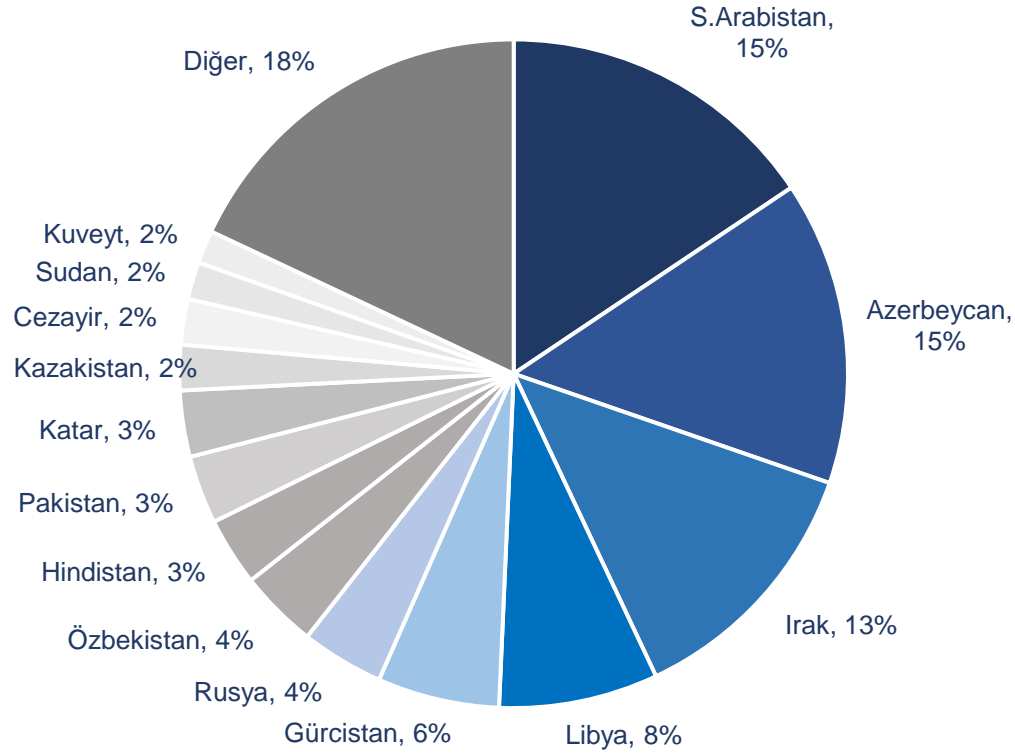
Kaynak: ENR 2020, Top 225 International Design Firms

Teknik Müşavirlik Sektörü

Sınır Ötesi Teknik Müşavirlik Hizmetleri Dağılımı

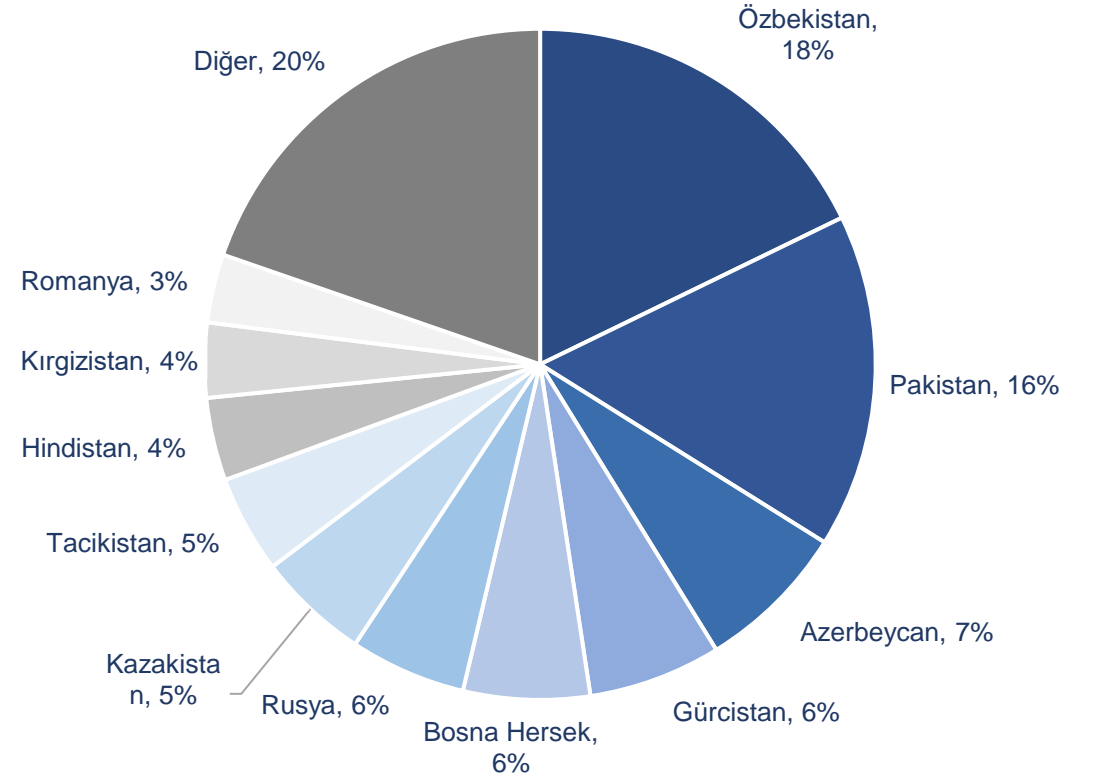
Tüm Bölgelerde 1972-2021 yılları arası ile 2020 yılında yapmış olduğumuz sınır ötesi teknik müşavirlik hizmetlerini karşılaştırdığımızda çok büyük değişkenlikler görmekteyiz. Ülkemizin ve şirketlerimizin dönemsel hedeflemeleri bu tabloyu ortaya çıkarmaktadır.

1972-2021 Dönemi Projelerin Ülke Dağılımı (%)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Projelerin Ükelere Göre Dağılımı (%)

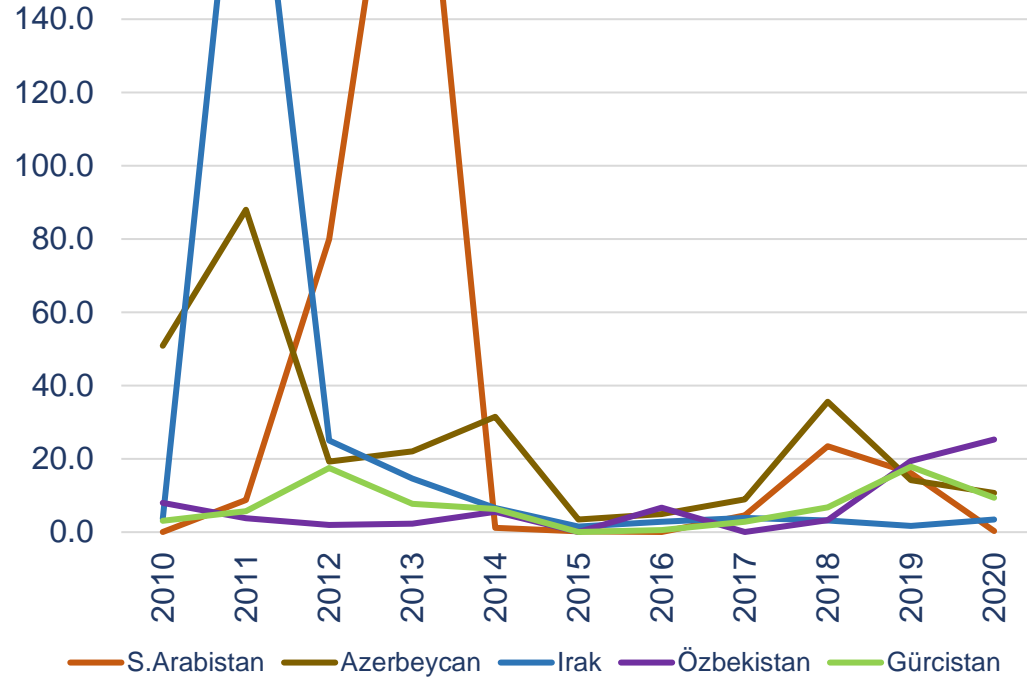

Teknik Müşavirlik Sektörü Ülke Bazında Proje Bedelleri

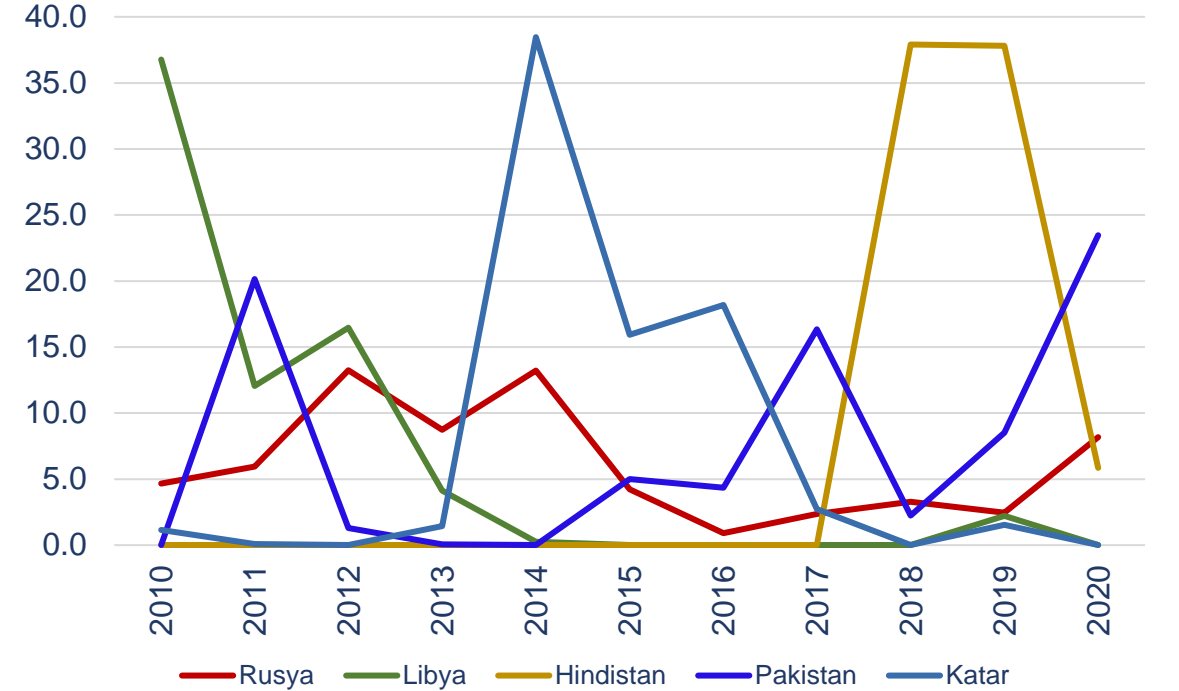
Büyüyen Pazar Küçülen Pazar Analizi

Düyanın politik ve konjektürel etkilerinin sonuçları olarak; projelerimizin bölgesel dağılımı yıllar içerisinde önemli boyutlarda değişmektedir. Firmalarımızın odaklanması ve etkin teşvik sistemimizin katkısıyla özellikle Hindistan, Pakistan ve Özbekistan'da projelerimiz düzenli artışlar göstermektedir.

2010-2020 Yılları Arasında Ülke Bazında Üstlenilen Proje Bedelleri

2010-2020 Yılları Arasında Ülke Bazında Üstlenilen Proje Bedelleri

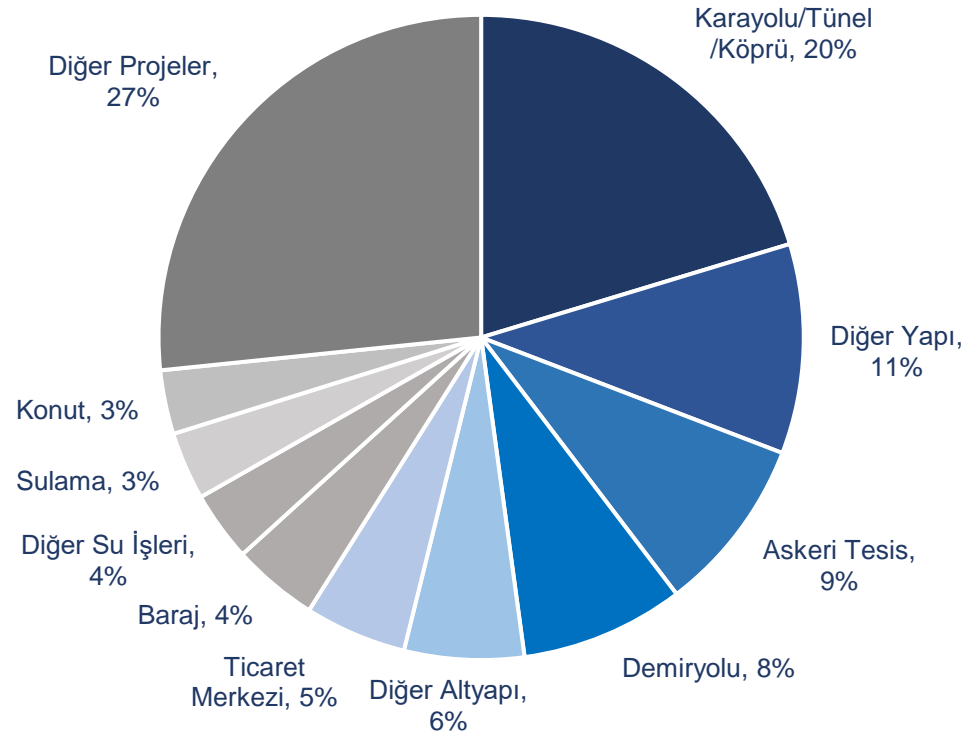
Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

Teknik Müşavirlik Sektörü

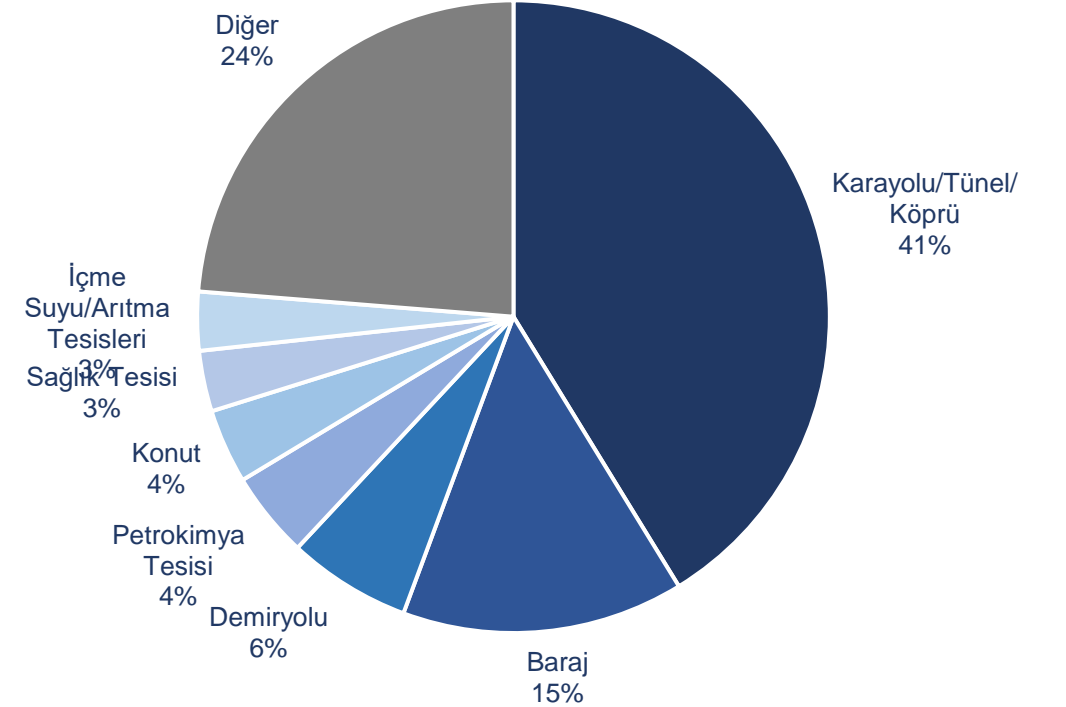
Sınır Ötesi Teknik Müşavirlik Hizmetleri Dağılımı

Son dönemde Sınır Ötesi Teknik Müşavirlik Hizmetleri’imizde Yapı projelerinin yanı sıra katma değeri yüksek Ulaştırma, Petrokimya ve Enerji projelerindeki artış dikkati çekmektedir. Buna ek olarak; son yıllardaki proje çeşitlilik dağılımının azalması firmalarımızın sektörel odaklanmasının sonuçlarını yansıtmaktadır.

1972-2021 Dönemi Projelerin Sektörel Dağılımı (%)

2020 Projelerin Sektörel Dağılımı (%)

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

SWOT Analizi

Teknik Müşavirlik Hizmetleri

Güçlü Yönler

- Müşteriye ihtiyaçlarına yönelik Pratik ve Hızlı Çözüm Üretebilme
- Firmalarımızın sektörel Uzmanlaşmaya başlaması
- İşbirlikçi yaklaşım ve Hizmet Kalitesi
- Dış pazara açılımda rekabet gücünü artırmaya yönelik devlet katkıları
- Zengin Uluslararası Tecrübe ve nitelikli insan gücü
- Coğrafi ve global erişebilirlik avantajı

Zayıf Yönler

- Toplam TR iş hacminin küçük olması
- Mühendislik, tasarım ve planlama ya verilen önemin ülkemizde göreceli olarak düşük olması
- Projelerde yatırım bedeline oranla bu alana ayrılan bütçelerin düşük olması

Fırsatlar

- Sağlık altyapısındaki ihtiyaç artışı
- Covid-19 nedeniyle ertelenmiş ihtiyaçlar
- Dünya Kalkınma Fon'ları ile işbirlikleri, ortaklıklar
- Gelişmekte olan pazarlara bölgesel yakınlık
- Bu alana tahsis edilecek fonların artırılması
- Çevre ülkelerdeki artan altyapı yatırım ihtiyacı ve bu ülkelerdeki iş ortamlarına aşinalık
- Covid-19 döneminde Türk firmalarının seyahat etmesi
- TR müşavirlik pazarının büyütülmesi

Tehditler

- Global trendleri zamanında yakalamama
- İnovasyon ve Ar-Ge çalışmalarına yeterli kaynak ayırmamak
- Ortadoğu coğrafyası, politik risk ve değişkenlikler
- İç Pazar proje sayılarında azalma global yetkinlikte firma çıkarma potansiyelimizi düşürmektedir.
- Gelişmiş insan kaynağını tutamama veya devamlılığını sağlayamama
- Teknik Müşavirlik Hiz.'ne gerekli önemi verememek

Sektör Stratejisi

Strateji Haritası

HEDEFİM:

- Müteahhitlik Uluslararası payımızı %6'ya çıkarmak.
- Çalışan Başına Gelirimizi 15 A. Doları/Saat'e yükseltmek.
- Teknik Müşavirlik Uluslararası payımızı en az %1'e çıkarmak.
- Çalışan Başına Gelirimizi 100 A.Doları/Saat'e yükseltmek.

ODAK ALANLARIM:

1

HANGİ ÜLKELER:

- Orta Doğu, Afrika, CIS, Balkan ve Asya Pasifik Ülkelerinden;
1. Ülke ilişkilerimiz kuvvetli
 2. Yüksek GSYH ve şehirleşme potansiyeli
 3. Göreceli düşük risk
 4. Mevcut yerleşme seviyesi yüksek olanlara odaklan.

2

HİZMET STRATEJİSİ

1. Alt sektörlerde yüksek ihtisaslaşma ile tüm global projelere odaklanmak
2. Geniş alt sektör yelpazesi ile hedef ülkelerde yerleşmek

3

DEĞER ÖNERİSİ:

- En iyi Tasarım ve Uygulama Partneri
 - En İyi Hizmet Anlayışı
- Gelişen Teknolojilerde Tecrübeli
- Adaptasyon ve Esneklik Kabiliyeti Yüksek
 - İşbirlikçi Yaklaşım Sahip

NASIL GERÇEKLEŞTİRECEĞİM:

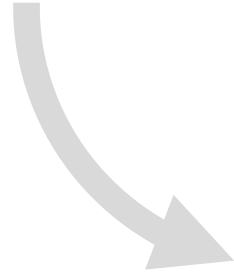
1. Teknik Müşavirlik Hizmetleri'nin Desteklenmesi
2. Uluslararası İşbirlikleri, Projeler ve Anlaşmalar
3. Finansman Kaynağına Erişim
4. Şirket Birleşmeleri ve İşbirlikleri
5. Odaklanma, Uzmanlaşma ve Yerleşme Politikaları
6. Devlet Teşvik ve Destek Mekanizması
7. Trendlerin Takibi ve Gerekli Yetkinliklere Yatırım
8. Verimlilik, Etkinliğe ve Dijitalleşmeye Yönelim
9. Kurumsallaşma

Genel Değerlendirme ve Gelişim Alanları

Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik

Nasıl Gerçekleştireceğim

Sektör Stratejik Aksiyon Önerileri

Teknik Müşavirlik Hizmetleri'nin Desteklenmesi

Uluslararası İşbirlikleri, Projeler ve Anlaşmalar Yapmak

Finansman Kaynağına Erişim Sağlamak

Şirket Birleşmeleri ve İşbirlikleri

Odaklanma, Uzmanlaşma ve Yerelleşme Politikaları

Devlet Teşvik ve Destek Mekanizması

Trendlerin Takibini Yapmak ve Gerekli Yetkinliklere Yatırımda Bulunmak

Verimlilik, Etkinliğe ve Dijitalleşmeye Yönelim

Kurumsallaşma

Bu sunum Hizmet İhracatçıları Birliği (HİB) ve Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri alt sektör üyelerinin dahili kullanımı için hazırlanmıştır. Raporun veya rapor içerisinde yer alan herhangi bir analiz ya da sayfanın üçüncü taraflar ve / veya kamuoyu ile kısmi veya tam olarak paylaşılması ve ifşa edilmesi için HİB ve MK Novo'nun yazılı onayı gereklidir.

 Eclipse Maslak

**Sanatkarlar Sokak No:5 Kat:5 Sarıyer
34485 Maslak / İstanbul**

 +90 212 965 05 65

 +90 212 286 22 91

 www.mknovo.com.tr